

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра менеджменту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Етика менеджменту»

на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 3 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Менеджмент»
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Чайка Інна Петрівна

к.е.н., доцент

доцент кафедри менеджменту

Контактний телефон	+38-050-108-00-88
Електронна адреса	nchajca@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 09.00-16.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1490

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Сьогодні роль управлінської науки неухильно зростає. У зв'язку з цим майбутнім менеджерам необхідно сформувати високий рівень культури, ділового спілкування керівника з підлеглим, колегами, партнерами по бізнесу. Курс закладає розуміння сукупності норм, традицій та звичних норм спілкування, особливостей моралі та моральності, їх зовнішнього виявлення в діловій сфері, вчить діяти у ситуаціях, які можна неоднозначно трактувати з точки зору моралі, що не рідко трапляються у діловій сфері. Основною метою вивчення дисципліни «Етика менеджменту» є формування у майбутніх спеціалістів глибоких теоретичних знань про сучасне ділове спілкування, його принципи, правила, вимоги і набуття практичних навичок ділового спілкування за етичними нормами сучасного суспільства, а також формування уяви та розуміння етичного мислення та поведінки для менеджерів і бізнесменів.
Тривалість	1 семестр, разом 90 годин (лекції 16 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Лекції, практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК (залік)
Базові знання	В результаті вивчення дисципліни підготовлений фахівець отримує знання щодо видів і способів ділового спілкування, моделей професійної поведінки і формування персонального ділового іміджу, особливостей побудови сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПРО4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРО9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРО11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРО15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та мультикультурності.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу; • ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; • ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; • ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності; • ЗК14. Здатність працювати у міжнародному контексті; • ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); • СК05. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту; • СК06. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо; • СК07. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту; • СК09. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань; • СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи етики менеджменту та ділового спілкування		
Тема 1. Професійна етика: призначення в суспільстві	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи.
Тема 2. Імідж сучасної ділової людини	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи.
Тема 3. Ділове спілкування в культурі ділових відносин	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи.
Тема 4. Ділове листування та спілкування по телефону	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи. Підготувати есе за вивченим матеріалом.
Тема 5. Колективні форми спілкування в ділових відносинах	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи. Підготувати есе за вивченим матеріалом.
Модуль 2. Особливості реалізації етичних вимог ділового спілкування		
Тема 6. Підготовка та проведення публічних виступів	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи.
Тема 7. Організація та проведення прийомів	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи.
Тема 8. Невербальні засоби ділового спілкування	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи.
Тема 9. Ділове спілкування в різних країнах світу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи.

Інформаційні джерела

1. Балджи, М. Д. Етика бізнесу : навчальний посібник / М.Д. Балджи ; Міністерство освіти і науки України ; Одеський національний економічний університет. Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2021. 330 с.
2. Бізнес-етика: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 051 «Економіка» освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці» / М. М. Дученко, О. А. Шевчук ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 1,35 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 56 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/39693>
3. Близнюк Т. П. Бізнес-етика та ділові комунікації в контексті теорії поколінь [Електронний ресурс] / Т. П. Близнюк, О. В. Майстренко, Ж. О. Андрійченко // Науковий погляд: економіка та управління. 2022. № 1. С. 44–50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2022_1_8
4. Бойко, О. М. BUSINESS ETHICS RULES: APPLICATION PROBLEMS. Scientific Notes of Lviv University of Business and Law, 2022. 32. С. 92–98. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/526>
5. Бойчук І. В. Роль професійної етики в сучасній бізнес-практиці // Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / відповід. за вип. : проф. Семак Б. Б. Львів : вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2021. С. 132–134. URL: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Komercijnoi_Diyalnosti/Nauka/2021_7._Suchasni_naprjami_rozvitku_ekonomiki_2021.pdf#page=133
6. Гриценко Т.Б. та ін. Етика ділового спілкування. К.: Центр учбової літератури. 2021. 344 с.
7. Ділові комунікації: основні поняття й форми. URL: <http://studopedia.org/10-159396.html>
8. Зарічна О. В. Етика бізнесу в умовах євроінтеграції [Електронний ресурс] / О. В. Зарічна, В. В. Зеліч // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2022. Вип. 44. С. 36–40. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2022_44_8
9. Кеннеди, Дэн. Жесткий менеджмент. Заставьте людей работать на результат : контроль, дисциплина, прибыль. Київ : Альпіна Паблішер, 2020. 329 с.
10. Моральна культура спілкування. URL: https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/246811/mod_resource/content/1/тема%206%28ч2%29%20л.pdf
11. Особливості письмового ділового спілкування. URL: <http://www.dilovamova.org.ua/177.html>
12. Орлова К. Є., Бірюченко С. Ю. Етика бізнесу як об'єкт наукового дослідження // Економіка, управління та адміністрування. 2022. № 1 (99). С. 76–82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2022_1_13
13. Ремньова, Л. Забаштанська, Т. Диджитал-етикет у сучасних бізнес-комунікаціях та в управлінні персоналом // Проблеми і перспективи економіки та управління, 2023. 2(30). С. 32–43. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-2\(30\)-32-43](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-2(30)-32-43)
14. Серих О. В. Професійна етика державних службовців: поняття, особливості // Нове українське право, Вип. 4, 2021. С. 104–111. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/87/78>
15. Тараненко Г. Г., Маджар А. Етичні засади корпоративної соціальної відповідальності // Наукові дослідження та інновації в галузі суспільно-гуманітарних наук: збірник матеріалів I Всеукраїнської 7 науково-практичної Інтернет-конференції (Мелітополь, 24 листопада 2021 р.). Ч. 2. С. 311–313. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/15785>
16. Сутність і засоби невербальної комунікації. URL: <http://studentam.net.ua/content/view/3467/97/>
17. Чайка І.П. Корпоративна культура як складник маркетингу закладу вищої освіти. Східна Європа: економіка, бізнес та управління: науково-практичний журнал. № 2 (25). 2020. С. 305-310. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/8310/1/%d0%a1%d1%85%d1%96%d0%b4%d0%bd%d0%b0%20%d0%84%d0%b2%d1%80%d0%be%d0%bf%d0%b0%20e2%84%96%20%20%2825%29%202020-305-310.pdf>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти визначена такими документами:

- Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

- Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf
- Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoi-osvity-akademichnoi-zaborgovanosti.pdf>.
- Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf
- Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <http://surl.li/lviq> <http://surl.li/lviq>

Політика щодо академічної доброчесності В ПУЕТ визначена такими документами:

- Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.
- Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrocheshnist.pdf
- Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannya-vypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

- Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.
- Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf
- Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій визначена такими документами:

- Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravya-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidsontr.pdf
- уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу визначена такими документами:

- Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.
- Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studenty-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>
- Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища:

Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (3 бали); захист домашнього завдання (5 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (5 бали); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (5 бали); підсумкова модульна робота (15 балів)	50
Модуль 2 (теми 5-9): відвідування занять (3 бали); захист домашнього завдання (5 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (5 бали); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (5 бали); підсумкова модульна робота (15 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни